

Bụi trần

Các bạn thân mến,

Trưa nay hàn thử biểu chạy lên con số 16, 16 độ âm hiểm hoi cho những ngày tháng 3, cây đào kiểng ngoài sân đang cười vui khoe sắc thắm. Chúng ta sao có thể vui hưởng ngày ấm với nắng Xuân nếu không phải đã trải qua cảnh mưa phùn ướt át, xám trời của những ngày mùa đông vừa qua? Tuy vẫn thỉnh thoảng có chút gió lạnh thổi ngang, nhưng mọi người vẫn cảm thấy chắc chắn mỗi ngày sẽ mỗi ấm hơn.

Và như thế, tôi tự nhủ: „Sao ta có thể hạnh phúc nếu ta chưa từng cảm thấy khổ đau nhỉ?“

Thiết nghĩ, ta không thể lúc nào cũng hạnh phúc, và để có được những cảm nhận hạnh phúc, đôi khi ta phải trải qua cảm giác bất hạnh, chấp nhận, hiểu và sống thành thật với chính mình trong khi mình cảm thấy bất như ý hay khổ đau, để sẽ có được một lúc nào đó đón nhận được giá trị thật sự của hạnh phúc. Những tình huống mà ta đang đối mặt phần đông là kết quả của những gì mà ta đã và đang tác tạo ra. Cho nên đừng nên tự tạo áp lực, ép bản thân mình phải trở nên hạnh phúc bằng những điều kiện này, phương pháp nọ bên ngoài. Đôi khi ta cũng cảm thấy ai ai cũng có cuộc sống hoàn mỹ cả, chỉ riêng mình ta là người phải hứng chịu tổn thương mà thôi, và mặc cảm thua kém này thật sự là không đáng.

Theo tôi, hạnh phúc không phải là một cái gì hữu hình mà mình có thể cầm gọn trong tay hay đem cất dấu thật kỹ trong tủ bọc sắt của mình...mà đó là một quá trình, một chuyến đi chơi, và trong chuyến đi chơi đó, có lúc ta sẽ thấy thật tầm tôi, không thấy đường đi tiếp và lúc đó ta phải thật sự phấn chấn, tin vào ý chí hướng thiện của mình để thấy được ánh sáng trong cuộc sống ngày càng rói bời này. Cho nên không phải hạnh phúc, mà chính những bất như ý, những nỗi buồn, khổ đau sẽ giúp ta hiểu, thấy và tìm cho mình cách sống vui vẻ an lành.

Một cách tương đối giản đơn, dễ thực tập là làm sao để ta luôn chuyên cần tinh tấn lau bụi trong tâm, giống như ta vẫn thường hút bụi trong nhà để nhà cửa sạch sẽ, thoáng mát....

Tôi nhớ đến bài kệ của Lục Tô Huệ Năng ngày xưa:

„Bồ-đề bốn vô thọ

Minh kính diệc phi đài

Bổn lai vô nhất vật Hà xứ nhạ trần ai?“

Có nghĩa là: „*Bồ-đề vốn chẳng cây – Gương sáng cũng không đài – Xưa nay không một vật – Bụi trần bám vào đâu?“*

Bài kệ được trích trong Pháp Bảo Đàn kinh, khi người nghe hay đọc được thấu cảm, sẽ thấy như buông bỏ được bao gánh nặng sự đời trên vai. Có lẽ, ta còn phiền, còn náo khi ta còn vướng chấp vào sự được mất, hơn thua, có không, để rồi chuốc lấy đau khổ, phiền muộn trong cuộc sống, mà trong cuộc sống hiện đại này, đi chung với sự phát triển của kinh tế, của xã hội đòi hỏi nhiều tiện nghi là sự có mặt của những áp lực chất chồng.

Thời xưa, ông bà ta thường nói: ”Trời sinh voi sinh cỏ”. Nghĩa là sự sống vận hành như một lẽ tự nhiên, không cần đấu tranh cho sự sinh tồn. Đó là khi mà nguồn cung vô cùng dồi dào cho số lượng người cần vừa phải, biết sống giản dị, thiếu dục. Nhưng đến lúc nào đó, nguồn cung ấy sẽ cạn dần do những tham vọng đi ngược lại với thiên nhiên của con người, sự thiếu thốn cả về vật chất và tinh thần sẽ hình thành, tạo ra những mâu thuẫn gay gắt khắp nơi.

Ngày nay, cuộc sống ta không chỉ gói gọn trong bốn chữ: ”đủ ăn, đủ mặc” mà đó là “ăn ngon, mặc đẹp”; có lẽ vì thế mà áp lực cuộc sống mỗi người ngày càng gia tăng. “Căng thẳng”, “trầm cảm”, “sang chấn tâm lý”... đã trở thành từ khóa nhiều người mắc phải. Đây là một cái gì không ổn khi cuộc sống càng tiện nghi mà con người lại có vẻ ít hạnh phúc hơn và sợ hãi nhiều hơn. Sự đòi hỏi của những nhu cầu cá nhân và các định chuẩn của guồng máy xã hội khiến cho mọi sự việc tăng tốc, thông dong nhẹ nhàng hiếm thấy. Lượng thông tin một người phải tiếp nhận và xử lý hàng ngày đôi khi vô cùng khủng khiếp.

Mỗi ngày, ta phải đắm chìm trong mớ công việc, tin nhắn hỏi thúc của cấp trên, lời trách móc đòi hỏi của gia đình hay bạn bè, và luôn cả những thị phi đầy rẫy bụi trần. Dù mạnh mẽ đến đâu, cũng có lúc ta gục ngã, chao đảo, mất hướng đi.

Thông thường, người không biết tu sẽ có hai cách phản ứng: Một là sẽ tự vệ cực đoan, gay gắt, vô tình phóng ra những năng lượng tiêu cực. Hoặc sẽ lẳng lặng nuốt vào lòng nhưng tâm lại xáo động vô cùng, đứng ngồi chẳng yên.

Khi đã biết tu, biết tập, biết thấu hiểu về tự tánh, ta sẽ hiểu và thấy rằng vốn dĩ buồn giận, khổ đau, được-mất... chẳng có cũng chẳng không. Vậy thì cái sự đời sẽ không còn gì để ta chạy theo? Và bụi trần cũng sẽ không có nơi để bám vào!

Khi dấn thân vào đời sống xã hội, chôn thương trường, ta hay chăm chút để tạo dựng cho mình một bản ngã. Ta hay tự hào là hiểu thấu sự đời, hiểu sâu tất cả, nhưng thật sự đôi khi ta chưa thấu hiểu chính mình nên để cho cái bản ngã làm chủ... Rồi khi hiểu rõ giá trị của bản thân, không còn để tâm chấp chặt, biết ơn những gì quy luật của đất trời đã an bày, thấy được những nhân duyên trùng trùng có mặt trong từng hoàn cảnh thì có lẽ không một sự “**động**” nào bên ngoài làm lòng ta bất an, không một vết bụi trần nào làm tâm ta vẩn đục.

Tôi nhớ, cũng ở chữ “**động**” này mà Lục Tổ Huệ Năng đã để lại một câu chuyện cho hậu thế.

Sau khi nhận lãnh y bát, Lục Tổ Huệ Năng ẩn cư trong nhóm thợ săn mười mấy năm. Đến lúc hữu duyên, ngài mới ra thế gian giáo hóa. Một hôm, thấy hai vị tăng mặt mày đỏ tía tranh luận về gió động hay phướn động. Vị thứ nhất cho rằng nếu không có gió thì phướn làm sao động? Cho nên nói là gió động. Vị thứ hai cho rằng không có phướn động làm sao biết là gió động? Cho nên kết luận phướn động. Mỗi vị chấp một bên không ai chịu thua ai. Lục Tổ Huệ Năng nghe xong, nói:

– Không phải gió động cũng không phải phướn động mà chính là tâm hai vị động.

Chúng ta thường đổ lỗi cho hoàn cảnh, trách cứ người khác khi gặp bất như ý. “Tiên trách kỷ, hậu trách nhân”. Lờ người xưa dạy, người nay lại hay quên. Có trách thì nên trách chính mình. “Trách” ở đây là tự quay vào trong nhìn nhận và phân tích điểm cần tu sửa cho mình. Nếu cứ theo tinh thần ấy, sống là để học và tu sửa, thì tâm ta chẳng bao giờ vọng động trước hoàn cảnh luôn vô thường.

Người có cái nhìn đúng đắn luôn nhận thức rõ rằng khi tâm thân tứ đại này còn đang ở cõi đời thì sẽ không thể nào thoát khỏi vòng tục lụy. Sự đời thật ra không động, mà cũng không tĩnh. Điều trái lòng có đến, rồi sẽ có đi. Ngay cả hạnh phúc cũng vậy. Cho nên sống ý thức và tỉnh giác với ngọn đèn Chánh Niệm để giữa chốn đầy bụi trần này mà vẫn giữ được an yên và trái tim thuần khiết. Chúc các bạn luôn tinh tấn.

Hiên trúc – vào Xuân 2022

Bông Lục Bình

www.vietnamvanhien.org

